

Ühiste kavatsuste
kokkulepe
kogukonna
juhitud kohaliku
arengu meetodi
rakendamiseks

EESTI LEADER LIIT
& KOHALIKUD
TEGEVUSGRUPID

EESTI KÜLALIIKUMINE
KODUKANT

EESTI
PÕLLUMAJANDUS-
KAUBANDUSKODA

KOGUKONNA JUHITUD KOHALIK ARENG

Ettepanek:

Koalitsioonipartnerid lepivad kokku Kogukonna juhitud kohaliku arengu **juhtfondi** loomises maaelu ja -ettevõtluse toetuseks. Fondi vahendeid kasutatakse piirkonnapõhiste strateegiate elluviimiseks alt-üles põhimõttel.

LEADER/CLLD

Kõik koalitsiooniläbirääkimistel osalevad erakonnad on nimetanud oma peamiste eesmärkide seas regionaalarengu probleemide lahendamist. Kolm maaelu arendamisele pühendunud katusorganisatsiooni pakuvad selleks välja konkreetse võimaluse, mis on Eestis seni kasutamata.

CLLD (*Community Led Local Development*) ehk Kogukonna juhitud kohalik areng, lihtsamalt „kogukonna meetod“ on 26 aastat toiminud LEADER meetodi **uuendus**, kus lisaks Euroopa Põllumajandusfondile ja Kalandusfondile rakendatakse kogukonnameetodit ka Euroopa Regionaalarengu- ja Sotsiaalfondi vahendite kasutamisel.

Erinevate struktuurifondide vahendite osaline koondamine **ühte fondi**, mis on suunatud maaelu arendamisele, võimaldab seni peamiselt keskselt suunatud vahendite paindlikumat ja eesmärgipärasemat kasutamist vastavalt piirkondlikule strateegiale ning toob otsustamise inimestele lähemale.

Perioodil 2014-2020 on CLLD/multifondide lähenemisega liitunud juba 20 liikmesriiki, Eesti veel nende hulka ei kuulu. Euroopa Komisjoni ametlik seisukoht on lõhkuda piirid erinevate fondide vahel ning seeläbi suurendada sünergiat, efektiivsust ja sidusust kohalikul ja regionaalsel tasandil. Konkreetset soovitusi leiab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamusest.

Eesti regionaalarengu
strateegia 2014-2020
elluviimise 2017. aasta
seirearuanne:

“Strateegia seire-
mõõdikutega seatud
sihtidele vastupidised
arengud on toimunud
kahe suurema
linnapiirkonna ja
muude toime-
piirkondade vahelise
lõhe suurenemisega
SKP, ettevõtlus-
aktiivsuse ja
palgatööst teenitavate
sissetulekute osas.”

Kuidas ja kellele?

Eestis alustati LEADER-meetme rakendamist 2006. aastal ning sellesse on panustatud u 9% Euroopa Põllumajandusfondi ning 20% Merendus- ja Kalandusfondi toetustest.

Eestis on 26 LEADER tegevusgruppi, mille piirkondades (vt kaarti) elab hetkel u 499400 inimest.

Tegevusgrupp koondab piirkonna valdade, ettevõtjate ja vabaihenduste esindajaid. Otsustusprotsessid on korraldatud nii, et ühegi huvirühma liikmete hääleõigus ei ületa 49%. Seega on tegevusgruppidest kujunenud laiapõhjalised ja demokraatlikud kogud, mis on omavalitsuse piiridest laiemad ja sõltumatamad.

LEADER tõstab kogukondade **initsiatiivi** oma probleemidele lahenduste otsimisel, soosib **koostööd** ja **innovatsiooni**. Alt-üles lähenemisega projektitaotluste hulgas on mitmeid selliseid, mille jaoks riiklike toetusskeemide välja töötamiseni jõutakse alles aastaid hiljem (digitaliseerimine, kiire internet jms) või mis on nii unikaalsed, et teistesse programmidesse ei sobigi.

Projektidest on esikohal investeeringutoetused maaettevõtluse arendamiseks, samuti elujõulise kogukonna ja noortevaldkonna projektid ning kohaliku toidu või turismi edendamisele suunatud võrgustike toetamine.

Viimastel aastatel on märgatavalt suurenenud nende projektitaotluste hulk, mis ei ole Põllumajandusfondi jaoks prioriteetsed – näiteks sotsiaalvaldkond (hooldekodud, arstikeskused, teenused eakatele ja erivajadustega inimestele), kogukonna turvalisus (vabatahtlikud päästjad), keskkond ja haridus, alternatiivenergeetika. Mitme struktuurifondi vahendite kaasamine ühtsesse Kogukonna juhitud kohaliku arengu fondi aitaks neid tõkkeid vähendada ja rohkem kogukonnale vajalikke projekte ellu viia.

» [EK faktiliht: kogukonna juhitud kohalik areng](#)

Ettepaneku koostas

Triin Kallas

Eesti Leader Liidu tegevjuht

tel 55537360, triin@leaderliit.eu

www.leaderliit.eu

Valimisprogrammidest:

6.2.7. Maapiirkondade jätkusuutlikkuse tagamiseks soosime kesk- ja väikeettevõtluse mitmekesisust. Soodustame erinevate toetusmeetmete kaudu maal elavate inimeste toimetulekut, ettevõtlusega tegelemist ja töökohtade loomist.

6.2.9. Maapiirkonna potentsiaali maksimaalseks kasutamiseks vajame tugevaid kogukondi, kes on valmis võtma vastutuse oma piirkonna arendamise eest, seadma ühiseid eesmärgid ja tegema jõupingutusi nende elluviimisel. /.../

Vt ka 6.2.1, 5.3.6, 5.3.3 jt

Peame oluliseks maaelu arengukava toetusi mitte liialt killustada, vaid suunata need eelkõige kohaliku ettevõtluse edendamiseks. Nii maapiirkonnas majandustegevuse mitmekesistamise kui ka LEADERi meetmetes tuleb seada prioriteediks konkurentsivõimelise palgaga töökohtade säilitamine ja uute töökohtade loomine.

Paneme maaelu ja külad uuesti elama, toome maale tagasi ettevõtluse ja noored. Teeme vigade paranduse läbikukkunud haldusreformile ja moodustame omavalitsusliitude põhjal maakondade esinduskogud.